

شورای عالی آمایش سرزمین، به استناد بند الف ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور، در جلسه مورخ ۲۲/۰۷/۱۳۹۸ سند توسعه منطقه ساحلی مکران را به شرح زیر تصویب نمود:

سند توسعه منطقه ساحلی مکران

مصوب ۱۳۹۸،۰۷،۲۲

با اصلاحات و الحاقات بعدی



ماده ۱ - تعاریف و مفاهیم

در این سند اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

شورای عالی: شورای عالی آمایش سرزمین

دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی آمایش سرزمین

منطقه ساحلی مکران: مشتمل بر ۵ شهرستان چابهار، جاسک، سیریک، کنارک و میناب در دو استان سیستان و بلوچستان و هرمزگان.

ماده ۲ - چشم انداز بلندمدت (منشور توسعه فضایی) عبارت است از:

* منطقه مکران دارای قطب توسعه جاسک به عنوان بندر و پایگاه نیروی دریایی، هاب گاز، نفت و انرژی و منطقه آزاد تجاری صنعتی چابهار به عنوان بندر آزاد و اسکله های با ظرفیت ایجاد مناطق صنعتی و حمل و نقل بین المللی است.

* توسعه این منطقه نمی تواند بدون مشارکت اجتماعات محلی چه از نظر اجتماعی و فرهنگی و چه از نظر استراتژیک به پایداری برسد. در غیر این صورت ایجاد واحدها و پروژه های بزرگ صنعتی و تجاری بدون مشارکت مردم محلی می تواند به بروز مشکلات اجتماعی، فقر و نابرابری منتهی شود.

* توسعه اجتماعات محلی از طریق آموزش های پایه و فنی و حرفه ای و هم چنین بالا بردن سطح آموزش عالی می تواند میزان مشارکت جویی جامعه مدنی را در توسعه آتی منطقه افزایش دهد.

* منطقه مکران ظرفیت ایجاد انواع صنایع پتروشیمی، فولاد و صنایع بزرگ را دارد و می تواند زمینه ی گسترده تولید و صادرات مجدد را فراهم سازد. در نهایت توسعه برون زا که محتاج تجهیز منابع و سرمایه گذاری ملی و بین المللی است، عامل مهمی در توسعه منطقه مکران به شمار می آید.

* توسعه درون زا و برون زا به عنوان مکمل یکدیگر می تواند توسعه متوازن و پایدار منطقه را رقم بزند.

* توسعه منطقه ساحلی مکران توسعه ای شبه برون زاست که تلفیقی از توسعه درون زا و برون زا و با پیشرانی توسعه منطقه ای برون زا است که به همراه توسعه درون زای منطبق با ظرفیت ها و مزیت های منطقه ی مکران و اجتماعات محلی و از محل سرریز آن به انجام می رسد.

* توسعه برون زای منطقه ای بر اساس تجارت بین المللی، حمل و نقل بین المللی، تولید و صادرات فولاد، پتروشیمی و صنایع متوسط و بزرگ تجهیز منابع ملی و بین المللی خواهد بود.

* توسعه درون زای منطقه ای بر اساس، گردشگری، شیلات، کشاورزی، دامداری و دریانوردی و فرآوری وابسته به شیلات و کشاورزی، تجهیز منابع و دارایی های محلی و کمک های دولتی، توسعه اجتماعی - فرهنگی و نهادهای سازی های منطقه ای استوار خواهد بود.

* امر یکپارچه توسعه منطقه ساحلی مکران توسعه شبه برون زا است که با گرایش به توسعه دریامحور و بر پایه توسعه متوازن با پیشرانی توسعه برون زا و به همراه توسعه درون زا، می تواند چهره ی توسعه منطقه ساحلی مکران را تغییر داده و در تقسیم کار ملی نقش مهمی در توسعه سرزمینی ایران بازی کند.

ماده ۳ - اهداف توسعه فضایی منطقه ساحلی مکران عبارتند از:

* رقابت پذیری ارتقاء یافته سرزمینی و فراسرزمینی

* حکمروایی انسجام بخش و یکپارچه منطقه ای در راستای مأموریت های محلی، ملی و فراملی

* شبکه های عملکردی - کالبدی هم پارانه درون منطقه ای در پیوند و اتصال با فضای سرزمینی و فراسرزمینی

* توسعه فضایی پایدار، یکپارچه و تاب آور در برابر تنش های محیطی و قلمروی

* اقتصاد سبز، متنوع و پایدار دریامحور، مبتنی بر جذب سرمایه های بیرونی و درونی

* تشخص و خودآگاهی بهبود یافته منطقه ای در راستای هم پیوندی و یکپارچگی اجتماعی

* کاهش فقر در آمدی و قابلیت (چندبُعدی) و تحقق عدالت

ماده ۴ - راهبردهای توسعه منطقه ساحلی مکران عبارتند از:

* ترویج و تقویت الگوها و فعالیت های توسعه ای دریامحور (marine economy) مبتنی بر اقتصاد آبی (blue economy)

* اتمال پذیری و ارتباط پذیری عملکردی و کارکردی منطقه در قالب شبکه های ملی و فراملی (خروج از کنارافتادگی جغرافیایی نسبت به سرزمین) به منظور بهره گیری پیشینه از فضای جریان های جهانی

* برقراری پیوندهای امن کننده فراملی با تأکید بر محور های ساحلی و فرامنطقه ای

* اولویت بخشی به توسعه مبتنی بر بنادر (PDS) از طریق تعیین عرصه های دارای اولویت توسعه بندرگاهی (PPDA)

* توسعه چندسطحی و شبکه ای به موازات نوار ساحلی در چارچوب ظرفیت بُرد پهنه های ساحلی

* شکل دهی به شبکه ها و کریدورهای دریایی ملی و فراملی به مرکزیت مکران

* توسعه شبکه ای - کریدوری به مرکزیت قطب های چابهار - کنارک، جاسک و میناب

* اولویت دهی به کشاورزی مبتنی بر اقلیم و محدودیت های منابع آب (محصولات گرمسیری و شور و رزی)



- * توسعه متمرکز کریدوری به محوریت بزرگراه ساحلی
 - * توسعه تاب آور مبتنی بر تنش و فقر آبی و حوادث طبیعی منطقه ای و برقراری شیوه های نوین فعالیت و تأمین زیرساخت
 - * بسیج منابع ملی و بین المللی در پیوند با منابع محلی در راستای اقتصاد مولد و بالنده
 - * تنوع بخشی به ساختار اقتصادی با تکیه بر دارایی های درونی منطقه و پتانسیل های بیرونی
 - * توسعه و تجهیز شبکه های یکپارچه گردشگری طبیعی (بوم گردی)
 - * انسجام بخشی به مراکز زیست و فعالیت کوچک و پراکنده (به ویژه در نوار ساحلی) در غالب منظومه های سکونتگاهی در پیوند با مراکز بزرگ حامی
 - * برقراری طیف (پیوستار) زمانی از سبک سازمان دهی «مدیریت تراکم زد» به حکمروایی غیرمتمرکز
 - * برقراری شبکه های هم پیوند و همکار به محوریت کانون های توسعه در دو استان سیستان و بلوچستان و هرمزگان
 - * تقویت ساز و کارهای شفافیت و پاسخگویی نهادهای منطقه ای و محلی
 - * ارتقای بهره وری در بخش های متنوع فعالیتی با تأکید بر اقتصاد دریامحور
 - * اتصال جامعه محلی به فضای رقابت منطقه ای و فرامنطقه ای از طریق هویت برنامه دار
 - * افزایش کیفیت زندگی و جذابیت منطقه برای سکونت، فعالیت و سرمایه گذاری با اولویت کانون های اصلی توسعه
 - * اولویت بخشی بر توسعه خوشه ای و تکمیل زنجیره های تولید
 - * شکل دهی به مناطق یادگیری (Learning Region) با هدف درون زا و نهادینه کردن توسعه
 - * ارتقای آوازه ای منطقه در فضاهای ملی و فراملی مبتنی بر رویکردهای برندسازی مکان (Place Branding)
 - * ارتقاء برابری و دربرگیرندگی اجتماعی فرآیندهای توسعه
 - * بهبود شاخص امنیت غذایی با تأکید بر منابع قابل استطاعت، قابل دسترس و با کیفیت
 - * توزیع فضایی عادلانه فرصت ها و خدمات زیرساختی با تأکید بر شبکه های پشتیبان به محوریت کانون های توسعه
 - * توانمندسازی اجتماعات محلی و آموزش نیازمنا (need based) و توسعه محور
 - * تقویت سرمایه های اجتماعی پیوندی و شکل دهی به شبکه های همکاری جامعه بومی در کسب و کار
 - * مشارکت پذیری و توانمندسازی اجتماعات محلی در فرآیندهای توسعه
 - * ظرفیت سازی سرمایه های انسانی (HDI) جهت بهبود فقر قابلیت و چنبدی
- ماده ۵ - سیاست های توسعه منطقه ساحلی مکران به تفکیک راهبردها عبارتند از:**

توسعه چندسطحی و شبکه ای به موازات نوار ساحلی در چارچوب ظرفیت برد پهنه های ساحلی

- * برنامه ریزی و توسعه منطقه مکران بر اساس اصول سازمان فضایی دریامحور مُشتمل بر پهنه فراساحلی، ساحلی، بالادست و بلافاصل سرزمینی
- * اولویت استقرار فعالیت های پایانه های ذخیره نفت و گاز، بندرگاهی، لجستیک، صید فراساحلی، بانکرینگ، تعمیر و نگهداری سازه های دریایی، ایجاد سکوهایی لجستیک چندوجهی، حمل و نقل و نصب دریایی در پهنه فراساحلی
- * اولویت استقرار فعالیت های انرژی بر، آب بر، بندرگاهی، نواحی عملکردی تجاری (Trade functional zone)، کشتی سازی، کانترینگ سازی، خدمات پشتیبان شیلات و لجستیک، آبریز پروری سرزمینی در پهنه ساحلی
- * هدایت و برون فکنی صنایع نیروبر پشتیبان تولید (شیلات، تجارت، کشاورزی، حمل و نقل و انبارداری) به سمت پهنه های بالادست
- * پیوند لایه های ساحلی (شهرستان های چابهار، کنارک، جاسک، سیریک و میناب)، پشتیبان ساحلی (سرباز، نیکشهر، قمرقند و...) و سرزمینی (زاهدان، کرمان و بندرعباس) در ساختار شبکه ای
- * اتصال و تقویت زنجیرهوار نقاط سکونتگاهی و عملکردی نوار ساحلی متشکل از مراکز متعدد شهری و روستایی و به مرکزیت چابهار، جاسک و میناب
- * تناسب بارگذاری فعالیتی و کالبدی با ویژگی های زمین شناختی و توان و ظرفیت برد محیط زیستی لایه های ساحلی و سرزمینی (متناسب با نقشه تناسب محیطی)
- * اولویت و هدایت بارگذاری فعالیت های آب بر در لایه ساحلی با توجه به وجود منابع آب در این لایه (با رعایت پایبندی به الزامات محیط زیستی با توجه به بستر طبیعی شکننده و آسیب پذیر ساحلی)
- * هدایت تراکم بارگذاری جمعیت و فعالیت با تأکید بر فعالیت های غیرمکان مند از لایه ساحلی به سمت لایه های پشتیبان سرزمینی
- * حفاظت از پهنه های آسیب پذیر ساحلی و دریایی و کمینه کردن بارگذاری فعالیت (به ویژه فعالیت های آلاینده) در نواحی بکر، دست نخورده و منحصر به فرد
- * برقراری ساز و کار ارزیابی و پایش مستمر و مؤثر پیامد محیط زیستی ناشی از پروژه های اقتصادی و زیربنایی به ویژه در مناطق ارزشمند محیط زیستی
- * شناسایی کانون های آلاینده محیط زیست و تعیین میزان مجاز انتشار آلودگی دریایی و ساحلی و مقابله با ورود و انتشار آلاینده ها از طریق راهبردهایی هم چون مالیات محیط زیستی، حسابداری محیط زیستی، تجارت کربن (Carbon Trading) و تجارت آلودگی (Pollution trading)
- * ممنوعیت هر نوع توسعه و بارگذاری در مناطق حفاظت شده
- * تحدید کشاورزی سنتی در دشت میناب در سطح موجود و اولویت به کشاورزی مدرن با فناوری بالا به دشت میناب

اولویت دهی به کشاورزی مبتنی بر اقلیم و محدودیت های منابع آب (محصولات گرمسیری و شور وری)

- * هدایت فعالیت های کشاورزی با اولویت پهنه های غرب و شمال غرب (باهوکلالت و سرباز) محدوده، نسبت به شرق محدوده با توجه به کسری اکولوژیک در دشت میناب و فرونشست زمین در این محدوده
- * تحدید استفاده از اراضی دشت میناب برای کشاورزی (به ویژه با شیوه سنتی) و توسعه کشاورزی با فناوری بالا و کم تهاجم نسبت به محیط زیست، در میناب
- * ترویج شور وری و کشاورزی گرمسیری در پهنه های باهوکلالت و زرآباد به عنوان اولویت نخست و میناب به عنوان اولویت دوم
- * ترویج آبریز پروری در آب های شیرین در نواحی بالادست سدها به ویژه در لایه سرزمینی



* استفاده از منابع آب شور برای توان بخشی ساحلی مبتنی بر پرورش گونه های گیاهی شور پسند و گونه های گیاهی معطر و دارویی مقاوم به نمک (نظیر دانه های روغنی، گونه های کهور مانند چش و کرت و...) علوفه های شور ورزی و تغذیه دام، ماهی و میگو، زنبورداری و تولید عسل و تولید ترکیبات شیمیایی، دارویی و بهداشتی با بهره برداری پایدار از منابع آب و خاک شور

توسعه متمرکز کریدوری به محوریت بزرگراه ساحلی

- * اولویت بارگذاری جمعیت و فعالیت در نوار ساحلی و شکل دهی به زنجیره ای به هم پیوسته از سکونتگاه های شهری و روستایی
- * برقراری تعادل و توازن در توزیع فضایی جمعیت و فعالیت
- * تقویت ارتباط پذیری و اتصال پذیری عمودی کانون های اصلی ساحلی به پهنه های سرزمینی از طریق چابهار - میلک و چابهار - ایرانشهر
- * اولویت بخشی به الگوی توسعه چندگره ای (multi nodal) به مرکزیت چابهار و جاسک در رده نخست و میناب و کنارک در رده دوم
- توسعه تاب آور مبتنی بر تنش و فقر آبی و حوادث طبیعی منطقه ای و برقراری شیوه های نوین فعالیت و تأمین زیر ساخت
- * ترویج الگوی توسعه فضایی متمرکز پراکنده و خوشه ای به محوریت کریدور ساحلی با ایجاد شبکه ای از مراکز پشتیبان ساحلی و سرزمینی
- * برقراری ساز و کار چرخه ای مدیریت بحران در منطقه برای مقابله با مخاطرات طبیعی و انسان ساخت در پیش، حین و پس از بحران به مرکزیت کانون های حساس چابهار - کنارک و جاسک (نقشه مدیریت بحران)
- * اولویت استفاده از منابع تجدیدپذیر (آب های سطحی) و شیوه های نوین تأمین منابع آب از جمله آب شیرین کن ها، پساب و آب تلف شده
- * تأمین کمبود و نیازهای منابع آبی کانون های توسعه (عملکردی) همانند شهرک های صنعتی با اولویت منابع آب شیرین کن
- * اولویت دهی به استفاده از منابع تأمین آب مستقل از بارش و آب های زیرزمینی در توسعه فعالیت ها و کسب و کارهای منطقه ای
- * ممنوعیت استقرار فعالیت های آب بر به جز در نوار ساحلی
- * آب رسانی مصارف شرب به روستاهای دور افتاده واقع در محورهایی هم چون قصرقند، نیک شهر، بنت و پیشین از طریق شیوه های نوین تأمین منابع آب از جمله آب شیرین کن ها
- * آموزش بهره برداران کشاورزی در دو شهرستان بشاگرد و قصرقند به منظور بهبود بهره وری تولید و بهره وری ارزش ریالی محصولات کشاورزی
- * تقویت و رشد میزان باسوادی به عنوان یکی از عوامل تأثیرگذار در فقر آبی منطقه با تحت پوشش بردن تمامی بی سوادان زیر ۵۰ سال
- * افزایش دسترسی به شبکه آب در خانوارهای شهری چابهار و جاسک (از دیگر عوامل مؤثر بر فقر آبی) با گسترش و تکمیل شبکه موجود
- * جایگزینی مدیریت متمرکز و آمارانه منابع آب با مدیریت مشارکتی
- * اولویت استفاده از منابع آب های سطحی و منابع ناشی از آن ها و بهره گیری حداکثری از پساب تصفیه شده در مصارف
- * استفاده از شیوه های نوین آبیاری و ترویج کم آبیاری و استفاده ی مجدد از آب اضافی و تلف شده در آبیاری و بهسازی شبکه های آبرسانی سنتی و سازه های آبی وابسته
- * تجدیدنظر در بهره برداری موجود از آب های زیرزمینی در دشت میناب و توقف برداشت های غیرمجاز و اصلاح سطح زیر کشت در این نواحی (تثبیت و پالایش کشاورزی در دشت میناب)
- * بهنگام سازی طرح جامع منابع آب حوزه های آبریز محدوده طرح توسعه مکران باهدف شناسایی کامل و دقیق پتانسیل های منابع آب (سطحی زیرزمینی) و تعیین میزان حجم قابل تخصیص منابع آب تجدیدپذیر
- * توسعه شیوه های نوین و پاک تأمین انرژی (پنل خورشیدی، انرژی جزر و مد دریایی)

برقراری پیوندهای آمن کننده فراملی با تأکید بر محورهای ساحلی و فرامنطقه ای

- * توجه به الگوی توسعه ی چندسطحی و شبکه ای در پیوند با مراکز سرزمینی و جلوگیری از ایجاد جزیره های مُنَفک و توسعه آنتنی
- * افزایش همکاری و تقویت تعاملات فرامنطقه ای با کشورهای همسایه هم چون پاکستان (گوآدر)، افغانستان، هند و عمان و ایجاد جریان های مؤثر اقتصادی و امنیتی میان منطقه ای با این کشورها
- * خدمات رسانی به پهنه های محروم جمعیتی به منظور جلوگیری از تحرک و ناپایداری جمعیت و تثبیت جمعیت در نقاط سکونتگاهی و توسعه بازارچه های مرزی به عنوان عامل بازدارنده سکونتگاه های مرزی از روند تخلیه شدن جمعیت
- * تقویت پیوستگی عملکردی و کارکردی سکونتگاه ها در محور شرق کشور به سمت خراسان (چابهار، سرباز و زاهدان) در اولویت نخست و تقویت محورهای "چابهار، نیک شهر، ایرانشهر و کرمان" و محورهای "چابهار، جاسک، میناب و بندرعباس" در اولویت دوم به منظور ارتباط با فضای سرزمینی
- * تقویت حوزه عملکردی چابهار - کنارک به عنوان کانون اصلی رقابت پذیر منطقه در مواجهه با بندر گوآدر پاکستان
- * تقویت اختلاط و پیوندهای اجتماعی منطقه ای (فارس و بلوچ) از طریق گسترش و احیای فعالیت های بازرگانی و شیلات در منطقه
- * تقویت الگوی دوسطحی همکاری مراکز به صورت حلقه (لوپ) (لوپ سطح ۱: کرمان - بندرعباس - میناب - جاسک - چابهار - زاهدان و لوپ سطح ۲: سرباز - نیک شهر - ایرانشهر - بشاگرد میناب - جاسک - چابهار)

ترویج و تقویت الگوها و فعالیت های توسعه ای دریامحور (marine economy) مبتنی بر اقتصاد آبی (blue economy)

- * توسعه فعالیت های حمل و نقل، انبارداری و لجستیک بندرگاهی در بندر چابهار - کنارک
- * اولویت دهی و ترویج فعالیت های دریا محور شیلات و صنایع پستی و پیشین، لجستیک، بازرگانی و حمل و نقل و صنایع دریایی
- * اولویت برگزاری دوره های حرفه ای و رشته های دانشگاهی با تأکید بر علوم دریایی (Marine Science)
- * اولویت دهی به فعالیت های دفاع، معدن، تولید انرژی های فراساحلی (Offshore Energy Producer)، سکوهای نفتی و امداد و نجات ساحلی و سایر فعالیت های مبتنی بر اقتصاد آبی و دریا محور (Blue Economy)
- * توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی در سرباز، چابهار، کنارک، سیریک، بشاگرد، نیک شهر و صنایع تبدیلی و تکمیلی شیلات در شهرستان های کنارک، سیریک، جاسک و چابهار
- * تجهیز بنادر شیلاتی در شهرستان های کنارک و سیریک و اتصال آن ها به زنجیره تولید محصولات تبدیلی و تکمیلی مرتبط با شیلات



- * آموزش نیروهای انسانی بومی و سرمایه گذاری در زمینه ی «شیوه ها و زیرساخت های نوین صید و کشاورزی»
- * تجهیز و تکمیل زیرساخت های بنادر چند منظور چابهار و جاسک برای ایفای نقش در سطح فرمانطقه ای و فراملی
- * تجهیز و توسعه شبکه های یکپارچه گردشگری ساحلی و با تأکید ویژه بر محور چابهار - گواتر، خورها و تالاب ها، مناطق ویژه و حفاظت شده
- * تجهیز و تقویت بندر شهید رضایی (گالک زرآباد) به عنوان یکی از مجهزترین بنادر صیادی کشور

بسیج منابع ملی و بین المللی در پیوند با منابع محلی در راستای اقتصاد مؤلّد و بانّده

- * آموزش و ارتقای توان مهارتی جامعه محلی برای مشارکت پذیری در فعالیت های جدید و نوین آینده منطقه
- * اولویت دهی به جذب و نگهداشت نیروی انسانی متخصص و خلاق مبتنی بر نیاز های منطقه ای با تأکید بر فاز های تحقق توسعه
- * پیوند ظرفیت های نهادی و تاریخی منطقه در زمینه شیلات و کشاورزی با ساختار های نوین توسعه صنایع تکمیلی و تبدیلی نوین
- * زمینه سازی، آموزش، تشویق و ترغیب نیروی انسانی بومی در راستای افزایش تخصص و دانش فنی مورد نیاز جهت تسریع جذب در فرآیندهای توسعه
- * ارائه مشوق های ویژه برای نخبگان و متخصصان بومی برای جذب سرمایه گذاری از سوی جامعه بومی
- * بهبود زمینه ها و زیرساخت های مرتبط با نوآوری و فناوری های تولیدی و صنعتی به منظور جذب نیروی انسانی ماهر و متخصص
- * به روز رسانی و جرح و تعدیل ساختار های نهادی و قانونی در راستای تسهیل سرمایه گذاری و جذب نیروی انسانی ماهر و متخصص با تأکید بر نیروهای بومی
- * اصلاح و بهبود فضای کسب و کار منطقه ای به منظور جذب بیشتر منابع داخل و خارج منطقه و ایجاد و رونق فعالیت های اقتصادی

تنوع بخشی به ساختار اقتصادی با تکیه بر دارایی های درونی منطقه و پتانسیل های بیرونی

- * بازاریابی و شناساندن فرصت های سرمایه گذاری در توسعه صنعت گردشگری و استفاده از قابلیت و مزایای بهره مندی از مناطق آزاد برای توسعه گردشگری
- * رویداد و گردشگری طبیعی به سبب برخورداری از معافیت رویداد و....
- * تکمیل زنجیره های فعالیتی مبتنی بر کشاورزی و شیلات
- * سرمایه گذاری در زمینه ی توسعه صنعتی و حرکت از ساختار کشاورزی به ساختار صنعتی با توجه به پتانسیل بازرگانی دریایی و کارکردهای ویژه مناطق آزاد اقتصادی
- * ارائه تسهیلاتی به منظور اصلاح ساختار کوچک مقیاس کشاورزی، شیلات و صنعت به سمت فعالیت بزرگ مقیاس، انبوه و مُدرن
- * اولویت دهی به فعالیت های کشاورزی مدرن با فناوری بالا - صنایع وابسته و پیوسته کشاورزی و شیلات - خدمات برتر و دانش بنیان - مرکز تحقیق و توسعه کشاورزی و جنگلداری و شیلات - بازرگانی و خدمات پشتیبان آن - تولید انرژی های تجدیدپذیر (زمین گرمایی) در شهر میناب
- * ایفای نقش چابهار به عنوان پیونددهنده و مفصل اتصال دهنده کشورهای حاشیه اقیانوس هند به کشورهای با سرزمین خشکی بست یا محصور در خشکی (Land Locked) در آسیای میانه و افغانستان
- * تقویت زنجیره های فعالیتی مبتنی بر صنایع دریامحور در محور ساحلی لجستیک - بازرگانی - حمل و نقل

توسعه و تجهیز شبکه های یکپارچه گردشگری طبیعی (بوم گردی)

- * توسعه فعالیت های پیشرو و نوین مرتبط با گردشگری ساحلی و دریایی (به ویژه در محدوده گواتر تا چابهار)
- * بستر سازی برای پاسخ گویی به تمایلات روزافزون گردشگران ملی به استفاده از امکانات گردشگری طبیعی - ساحلی در منطقه به ویژه در محور چابهار - گوادر
- * تجهیز زیرساخت های پشتیبان پذیرش گردشگر در روستاها و بنادر با ارزش تاریخی و فرهنگی و با قابلیت بالای گردشگری
- * بهره گیری سبک معماری بومی ویژه و منحصر به فرد منطقه در ایجاد هویت منطقه ای و بستر سازی برای وقوع رویدادها
- * افزایش میزان آگاهی عمومی در کشور نسبت به جاذبه های منحصر به فرد گردشگری

شکل دهی به شبکه ها و کریدور های دریایی ملی و فراملی به مرکزیت مکران

- * ایجاد و تجهیز مناطق پیش کرانه های بنادر (Foreland) به واسطه فعالیت های مرتبط با خدمات کشتیرانی، بنکرینگ، لجستیک با تأکید بر مگاپورت چابهار و ترمینال و تأسیسات دریایی نفت و گاز با تأکید بر هاب جاسک
- * تجهیز پس کرانه های سرزمینی بنادر (Hinterland) به واسطه زنجیره های پسین و پیشین خدمات مرتبط با اتصال هاب های بندری به دروازه های سرزمینی
- * از جمله خدمات حمل و نقل، انبارداری، واسطه گری های مالی، لجستیک بندرگاهی و پشتیبان بازرگانی
- * ارتقای جایگاه سطح و عملکرد رقابتی بنادر منطقه موقعیت بنادر منطقه در شبکه خدمات خطوط دریایی جهانی و موجود در منطقه خاورمیانه
- * تسهیل فرآیند چرخش محموله میان بنادر و کاهش مدت زمان لنگرگاهی و بارگیری (ترافیک) در بنادر منطقه
- * تقویت منطقه به عنوان هاب Transshipment برون مرزی با بهره گیری حداکثری از پتانسیل مناطق ویژه و آزاد اقتصادی
- * بهینه سازی هزینه های حمل و نقل دریایی در مقایسه با بنادر رقیب داخلی و خارجی (هزینه زمانی و هزینه بار به عنوان عوامل تعیین کننده ی تجارت دریایی)
- * تسریع در اتصال منطقه آزاد، بندر شهید بهشتی چابهار و کلانتری به خطوط حمل و نقل ریلی از جمله خط راه آهن چابهار؛ زاهدان و مشهد

انسجام بخش به مراکز زیست و فعالیت کوچک و پراکنده (به ویژه در نوار ساحلی) در غالب منظومه های سکونتگاهی در پیوند با مراکز بزرگ حامی

- * حفظ و نگهداشت زنجیره ای از روستاهای ساحلی به موازات دریای عمان در ساختار خدمات رسانی منظومه ای
- * حفظ و ارتقای فعالیت های بومی منطقه (کشاورزی، دامداری، شیلات و بازرگانی) به منظور جلوگیری از تخلیه روستاها از جمعیت و ناقص شدن زنجیره ی نظام سکونتگاهی
- * تجهیز و افزایش ظرفیت بنادر تجاری و میادین منطقه با اولویت اشتغال جامعه بومی به منظور خدمات رسانی به کشاورزان و میادان بومی منطقه
- * تنوع بخشی به محصولات تولیدی (محصولات باغی نوبرانه و گرمسیری و صید، پرورش و بسته بندی میگو و ماهی) در منطقه و آموزش میادان و کشاورزان در این زمینه
- * شکل دهی به شبکه توزیع خدمات پشتیبان سکونت و تولید در نظام سکونتگاهی سطح بندی شده و اولویت بخشی به تکمیل زنجیره های فعالیتی در نظام



سکونتگاهی منطقه و شبکه ای

* سازمان دهی و تسهیل عملکرد نظام ارتباطات و حمل و نقل درون منطقه ای برای تسهیل عملکرد و تعاملات بومی میان سکونتگاه ها
* تکمیل و تجهیز زیرساخت های پشتیبان کار و سکونت (آب، برق، راه و انرژی) در نقاط مرزی و جلوگیری از تخلیه سکونتگاه های این نقاط
* تسهیل شکل گیری محور ها و کریدور های مجهز خدمات رسانی در لایه های سرزمینی با تأکید بر محور پیشین، بنت و میناب
* توسعه زیرساخت های معدن و صنایع معدنی در نوار ساحلی و پس کرانه های آن با همکاری و سرمایه گذاری مشترک با کشور افغانستان در منطقه مرزی سنگان (به ویژه در شهرستان های بشاگرد، نیک شهر و قصرقند)

اتصال پذیري و ارتباط پذيري عملکردي و کارکردي منطقه در قالب شبکه های ملی و فراملی (خروج از کنارافتادگی جغرافیایی نسبت به سرزمین) به منظور بهره گیری بیشینه از فضای جریان های جهانی

* حفظ پیوستگی کالبدی و جلوگیری از چندپارگی توسعه از طریق تجهیز و تکمیل زیرساخت های ارتباطی زمینی سریع السیر و ایمن، هوایی و آبی
* توسعه گام به گام و زنجیروار فعالیت ها در تناسب با شکل گیری تقاضای گروه های استفاده کننده و سرمایه گذاران (فعالیت های آب بر و نیروبر در مرحله نخست توسعه)

* تخصصی شدن منطقه در زمینه های فعالیت های صنعتی انرژی بر، آب بر و نیروبر در تقسیم کار ملی
* گسترش و بهبود شبکه های ارتباطی سریع برون منطقه ای (با تأکید بر محور مرکزی منطقه) و توسعه و تجهیز کریدور اصلی ارتباطی
* سازمان دهی و توسعه زیرساخت های حمل و نقل زمینی (تکمیل کریدور های حمل و نقلی جاسک به ریگان، تکمیل کریدور ساحلی مکران ارتقاء کیفی کریدور چابهار - نیک شهر و چابهار - میلک) و کریدور حمل و نقل زمینی سرخس، زاهدان و چابهار
* تسهیل ارتباط بار و مسافر درون سرزمینی در کریدور های آبی به مرکزیت بنادر موجود در منطقه (از طریق به کارگیری شیوه های سبک حمل و نقل دریایی مانند کشتی های کوچک (Ferry))

* افزایش دسترسی به بازارهای جهانی و نقش آفرینی در فضای جریان ها
* ایفای نقش چابهار به عنوان دروازه محور شرق، مقبر ترانزیت کالا به افغانستان و آسیای میانه
* توجه به بازارچه های مرزی پیشین و ریمدان به منظور توسعه مرادوات با کشور پاکستان
* تسهیل و شکل گیری شبکه های همکاری و روابط برد - بُد درون سرزمینی با تأکید بر بخش های غربی خلیج فارس در راستای رقابت پذیری فراسرزمینی در فعالیت های نفت و گاز

توسعه شبکه ای - کریدوری به مرکزیت قطب های چابهار - کنارک، جاسک و میناب

* تقویت روابط افقی بین کانونی و تسهیل برقراری دسترسی مستقیم کانون های مهم فعالیتی و جمعیتی به یکدیگر با تأکید بر اتصال پذیری نقاط سکونتگاه های لایه سرزمینی به لایه ساحلی به مرکزیت چابهار و جاسک در اولویت نخست و میناب و کنارک در اولویت دوم
* شکل دهی به کانون های چندگانه رشد در نقاط سکونتگاهی کریدور ساحلی و تسهیل نشت توسعه به نقاط روستایی و شهرهای پیرامون
* برقراری یکپارچگی ارتباطی محور پیشین - بنت - گوهران - میناب

برقراری طیف (پیوستار) زمانی از سبک سازمان دهی «مدیریت تراکم زد» به حکمروایی غیرمتمرکز

* زمینه سازی توسعه محلی و منطقه ای با استقرار سازمان منطقه ساحلی مکران در راستای هماهنگ سازی نهادهای محلی
* مشارکت پذیری کنشگران مختلف در استان سیستان و بلوچستان و هرمزگان اعم از حکومتی غیردولتی، مردمی، خصوصی در مجامع عمومی سازمان منطقه ساحلی مکران به منظور افزایش حس همکاری و اعتماد عمومی
* افزایش تدریجی خودکفایی و خودتکاپی سازمان منطقه ساحلی مکران به واسطه منابع درآمدی پایدار
* برخورداری از مواد قانونی متناسب در زمینه حقوق توسعه در سطوح فضایی ملی - منطقه ای و رفع خلأهای موجود در مناطق آزاد تجاری و صنعتی
* استقرار نظام مدیریت و نظارت یکپارچه ساحلی در طول سواحل مکران

برقراری شبکه های هم پیوند و همکار به محوریت کانون های توسعه

* تسهیل زمینه های همکاری و همیاری میان سازمان های مختلف تهیه کننده و مجری طرح های توسعه منطقه ای شامل ادارات کل محیط زیست، جهاد کشاورزی، راه و شهرسازی، صنایع و آب و برق منطقه ای، سازمان منطقه آزاد چابهار، شورای برنامه ریزی و توسعه استان و استانداری ها و فرمانداری های مربوطه زیر نظر سازمان منطقه ساحلی مکران
* تسهیل مشارکت سازمان های رسمی محلی و سازمان های ملی

تقویت سازوکار های شفافیت و پاسخگویی نهادهای منطقه ای و محلی

* اطلاع رسانی به شهروندان در ارتباط با مسائل عمرانی و رفاهی شهری و میزان پیشرفت برنامه های توسعه و عمران از طریق نهادهای محلی
* شفاف سازی رویه ها، نظارت ها و مسئولیت ها در زمینه طرح ها و قراردادهای منعقد شده با اطلاع رسانی در رسانه های محلی
* ساده سازی رویه های پاسخگویی مسئولان به خواسته ها و نظرات مردم با تشکیل جلسات پرسش و پاسخ
* اولویت بخشی به توانمندسازی و اشتغال جامعه بومی به منظور تقویت شفافیت و پاسخگویی

ارتقای بهره وری در بخش های متنوع فعالیتی با تأکید بر اقتصاد دریامحور

* بهبود شرایط و شاخص های کسب و کار به منظور تسهیل در فعالیت های اقتصادی منطقه
* تقویت و توسعه بازارچه های محلی و مرزی در منطقه (به ویژه بازارهای چابهار، کنارک و پیشین)
* تقویت همکاری و هم افزایی جریان های اقتصادی ملی و فراملی از طریق تسهیل شکل گیری مفهوم شبکه در هاب، دروازه های سرزمینی و بنادر پشتیبان در هاب ها و دروازه ها (هاب چابهار و دروازه های سرزمینی کنارک، زرآباد، جاسک و...)



* غلبه نقش صادرات محور (Export Led) برای هاب های چابهار، جاسک و میناب نسبت به نقش واردات محور و استفاده از مزیت مناطق ویژه و آزاد اقتصادی موجود در منطقه

* امکان پذیر کردن پهلویی کشتی های بزرگ مقیاس در هاب چابهار به توجه به بهینه بودن این کشتی ها از دیدگاه اقتصادی و شکل گیری صرفه های ناشی از مقیاس و افزایش عمق آبخور بندر چابهار تا حد امکان به منظور پذیرش کشتی های بسیار بزرگ و بزرگ

* ایجاد مراکز تخصصی بارگیری از طریق اتصال مراکز توزیع بار و ترمینال ها در خوشه های بندرگاهی تجهیز شده

* ایجاد و تجهیز پهنه ها و پارک های لجستیک چندوجهی در حوزه چابهار - کنارک و جاسک

* اتصال زنجیره ای از بنادر درون مرزی در یک مسیر آبی با سرویس پس کرانه بنادر ساحلی یکپارچه

* به کارگیری بنادر قایقی و محلی به عنوان سوخت رسان و خوراک دهنده به بنادر بزرگ تر در طول نوار ساحلی

* اتصال بنادر پراکنده به یکدیگر و ایجاد شبکه ی یکپارچه ای از بنادر و مسیرهای دریایی فعال

* اولویت دهی به خدمات بنکرینگ به ویژه در ارتباط با کشتی های بزرگ مقیاس در حوزه عملکردی چابهار - کنارک

* جذب سرمایه و فن آوری خارجی در ارتباط با صنایع مرتبط با اکتشاف، تأمین و برداشت منابع انرژی (گاز، نفت و انرژی های نوین)

* توسعه صنایع انرژی بر و آب بر مانند خودروسازی، فولاد، آلومینیوم، مس و سنگ های معدنی در سواحل منطقه

* ایفای نقش کنارک به عنوان مرکز تولید و صادرات محصولات شیلاتی، آبی پروری و ماهی در قفس در سطح نخست و بنادر سیریک، پسابندر و رمین در سطح دوم

* ایفای نقش چابهار به عنوان قطب ارائه خدمات برتر مالی، بانکی، مهندسی، مشاوره، حسابرسی و خدمات پشتیبان بازرگانی (گمرکی، ترخیص کالا، ثبت سفارش آنلاین، انبارداری و...) در نوار ساحلی عمان

* ایجاد زیرساخت های پرورش ماهی تن در دریا (در چارچوب ضوابط کمیسیون تن ماهیان اقیانوس هند (IOTC)) در قفس

* گسترش بازارهای مصرف منطقه در سطح ملی و فراملی از طریق تخصصی شدن در فعالیت های نفت، گاز و پتروشیمی، صنایع

* توسعه مناطق ویژه اقتصادی و تخصصی انرژی (نفت، گاز، پتروشیمی و انرژی های نو) در حوزه چابهار - کنارک و جاسک

* توسعه صنایع فولاد و کشتی سازی در بندر جاسک و همچنین ایفای نقش این بندر به عنوان قطب دوم صادرات انرژی در کشور

* ایفای نقش چابهار به عنوان قطب ارائه خدمات برتر مالی، بانکی، مهندسی، مشاوره، حسابرسی و خدمات پشتیبان بازرگانی (گمرکی، ترخیص کالا، ثبت سفارش آنلاین، انبارداری و...) در نوار ساحلی عمان

* ترویج شیوه های کشاورزی دانش بنیان، نوین و بهره ور با تأکید بر پهنه های کشاورزی باهوکلت و میناب

افزایش کیفیت زندگی و جذابیت منطقه برای سکونت، فعالیت و سرمایه گذاری با اولویت کانون های اصلی توسعه

* تضمین اجرایی بودن و ثبات در سیاست ها، مقررات و رویه های ناظر بر کسب و کار در منطقه

* تسهیل فرآیند و مقررات اداری کسب و کار و دریافت منابع مالی از بانک ها

* شفاف سازی اطلاعات مورد نیاز برای سرمایه گذاری و فعالیت های اقتصادی در منطقه توسط ستاد توسعه سواحل مکران

* کنترل مؤثر قاچاق و ایجاد زمینه برای رقابت کالاهای تولیدی با کالاهای وارداتی از طریق در نظر گرفتن معافیت های مالیاتی

* تکمیل ارتباطات پسین و پیشین خوشه های تولید در منطقه و تأمین طیف گسترده و متنوعی از فرصت های سرمایه گذاری در ارتباط با این خوشه ها

* اولویت و پذیرش رویکرد بازارگرایی و تقویت تقاضای مؤثر داخلی و خارجی در ارتباط با تولیدات منطقه

* تجهیز زیرساختی منطقه در ارتباط با دسترسی به سوخت، برق، آب، خطوط ارتباطی به ویژه به منظور تجهیز واحدهای تولیدی و صنعتی

* تکمیل شبکه حمل و نقل زمینی منطقه با رویکرد اتصال کانون های توسعه منطقه (چابهار، جاسک و میناب) به سایر مناطق کشور (تکمیل محور چابهار - سرخس) و کشورهای همسایه از جمله پاکستان (از طریق مرز میر جاوه) و افغانستان

* توسعه و تکمیل زیرساخت های توسعه صنعتی، توزیع عادلانه امکانات و زیرساخت های صنعتی، ارتقاء سطح فناوری کارگاه های صنعتی و ارتقای امکانات حمل و نقل سریع و کارآمد به مراکز صنعتی

* تسهیل فرآیندهای قانونی شکل گیری و راه اندازی کسب و کار در منطقه

* تحکیم روابط و تعاملات اقتصادی - فرهنگی کشورهای همسایه به بندر چابهار به عنوان یک مرکز بازرگانی، سکوی لجستیک و مرکز برگزاری رویدادهای فرهنگی مشترک در منطقه

* ایجاد پارک صنعتی چندوجهی در پهنه های لجستیکی حوزه چابهار - کنارک

* تدوین بسته های سرمایه گذاری خصوصی جذاب و برخوردار از بازده درونی مناسب و بازگشت سرمایه در کم ترین دوره زمانی ضمن به حداقل رساندن ریسک سرمایه گذاری توسط ستاد توسعه سواحل مکران

* پایش دائمی تغییرات قیمت زمین و عرضه فعالیتی و جلوگیری از ایجاد و گسترش فعالیت های سودجویانه در ارتباط با زمین و مسکن ناشی از توسعه منطقه ای

* برگزاری سمینارها و نشست های توسعه و اطلاع رسانی به سرمایه گذاران بخش غیردولتی در زمینه فرصت های سرمایه گذاری

* پالایش فعالیت های موجود با اولویت فعالیت های برتر با ارزش افزوده و بهره وری بالا در چابهار و جاسک به عنوان مراکز سطح ۱ و توزیع فعالیت های مکمل در کانون های سطح ۲ و ۳ توسعه

* اولویت دهی به فعالیت های مرتبط با صادرات نفت، گاز و پتروشیمی در بندر جاسک

* توسعه فعالیت های مرتبط با بازرگانی و تجارت ملی و فراملی در بندر چابهار و بندر جاسک

* تجهیز بندر چابهار به عنوان بندر اقیانوسی بین المللی (مگاپورت) از طریق تأمین خدمات و فعالیت های مرتبط با صنایع دریایی، بازرگانی، انرژی، آموزش عالی و تحقیقات، گردشگری و شیلات

* ارتقاء سطح فناوری توسعه صنایع و ارتقاء بهره وری و توان رقابت پذیری صنایع منطقه در ارتباط با مناطق رقیب در سطح فرامنطقه ای

* فراهم سازی زیرساخت ها و امکانات موردنیاز به منظور احداث و توسعه کیمیا شهرها (شهرهای پتروشیمی) در بندر چابهار و بندر جاسک

* ایفای نقش منطقه مکران به عنوان دروازه صادرات آسیای جنوب غرب با توجه به افزایش قابل توجه تولید گاز در منطقه خلیج فارس



* ایفای نقش جاسک به عنوان هاب ارتباطی انرژی منطقه و به تبع آن، توسعه جایگاه ترانزیتی و مرکزیت ارتباطی بندر جاسک و غرب منطقه مکران با اجرای پروژه EPEG "دروازه جدید انتقال ارتباطات ایران و اروپا"

* تعدیل الگوی کارگاه های صنعتی از کارگاه های کوچک مقیاس به کارگاه های بزرگ مقیاس

اولویت بخشی بر توسعه خوشه ای و تکمیل زنجیره های تولید

* برقراری و تحقق نظام اقتصادی چند عملکردی و چند سطحی به محوریت نوار ساحلی و پشتیبانی لایه سرزمینی

* تکمیل خوشه های فعالیتی صنعتی با تأکید بر منابع آب بر و انرژی بر

* توسعه امکانات و زیرساخت های صنعتی مناسب جذب صنایع برتر در نوار ساحلی با تأکید بر حوزه چابهار - کنارک و جاسک

* هدایت و استقرار الگوی پخشایش فعالیت ها در چارچوب رویکرد مناطق عملکردی اقتصادی

* تبعیت از اصول مرتبط با صرفه های ناشی از تجمع و مقیاس و هم مکانی (Colocation) در استقرار و توزیع فعالیت ها

* اولویت بخشی به استقرار صنایع مادر و بالادستی در فازهای نخستین توسعه و صنایع میانی و پایین دست در اولویت های بعدی (تکمیل زنجیره های تولید در فاز های ثانویه)

* تأمین کالای واسطه ای به منظور شکل گیری خوراک مورد نیاز خوشه های تولیدی و صنعتی در کشور

* تقویت کارایی و بهره وری زنجیره های تولید از طریق ارتقای کارایی بازار کالا، توسعه بازارهای مالی، ارتقا سطح فناوری های موجود و حداکثر سازی توان بهره مندی از این فناوری ها

* اولویت دهی به مجتمع های چندمنظوره صنعتی در مناطق شهری سطح یک و دو

شکل دهی به مناطق یادگیری (Learning Region) باهدف درون زا و نهادینه کردن توسعه

* پالایش و توسعه قطب های علمی و دانشگاه مرتبط با صنایع دریایی و توسعه دریا محور در چابهار

* زمینه سازی برای ایفای نقش برجسته در زمینه لجستیک، حمل و نقل و انبارداری، صنایع دفاعی و سایت های نفت و پتروشیمی

* توسعه فعالیت های نوآور و مدرن در منطقه (در زمینه بهره گیری از انرژی جزر و مد و نیروگاه های فوتوولتاییک، نوآوری های لجستیکی و ..)

* تأمین نیروی کار ماهر و توانمندسازی نیروی کار با تأکید بر نیروی کار بومی

* توسعه فعالیت های تحقیق و توسعه و جذب تدارکات و زیرساخت های دولتی برای سرمایه های بخش خصوصی

* استفاده از ظرفیت نهادهای منطقه ای و محلی به منظور ارتقاء توانمندی جامعه بومی

* اتمال پذیری به کانون های یادگیری فراملی و ملی

* توسعه و تکمیل زنجیره ها و شبکه هایی از فعالیت های یادگیری از طریق نهادهای محلی و منطقه ای باهدف درگیر کردن جامعه بومی در فرآیندهای توسعه

* استقرار فعالیت های پژوهشی - ترویجی دریا محور

اولویت بخشی به توسعه مبتنی بر بنادر (PDS) از طریق تعیین عرصه های دارای اولویت توسعه بندرگاهی (PPDA)

* تبعیت ایدئوگرام توسعه فضایی از الگوی منطقه گرایی تکامل یافته بنادر (توجه هم زمان به ارتباط درون سرزمینی و برون سرزمینی، شبکه ای بودن بنادر، تجهیز و تقویت پهنه های لجستیک)

* تقویت و توسعه دروازه ها و هاب های منطقه به عنوان محل همگرایی جریان های ملی و فراملی

* ایفای نقش بندر چابهار و بندر جاسک به عنوان بنادر سطح یک در منطقه و با عملکرد ملی و فراملی و تجهیز بنادر میانی (سطح دو) در منطقه از جمله بندر زرآباد (بزرگ ترین بندر صیادی) و بندر سیریک با نقش غالب تجاری و صیادی

* اولویت دهی به توسعه بنادر شرقی مبتنی بر فعالیت های بازرگانی و بندرگاهی در وهله نخست، بندر جاسک با عملکرد بازرگانی و انرژی در وهله دوم و بنادر غربی با عملکرد بازرگانی و شیلیت در وهله سوم

* پیروی بنادر از الگوی ریخت شناسی نظام مراکز چند گرهی (Multi Nodal) با برتری نسبی حوزه چابهار - کنارک و تکمیل زنجیره بنادر در منطقه با تجهیز بنادر کوچک و متوسط در سطح منطقه

* اولویت بخشی به عملکردهای Transshipment (چندمندی)

* اتمال بنادر به مناطق پس کرانه ای و سرزمینی از طریق ایجاد مجموعه ای از خدمات آونگی مرتبط با فعالیت های بندرگاهی حمل و نقل و انبارداری و زیرساخت های مورد نیاز این فعالیت ها (مانند لجستیک پارک ها)

* تضمین یکپارچگی افقی و عمودی در توسعه بنادر (یکپارچگی عمودی: کنترل فعالیت های بالادست و پایین دست)

* یکپارچه سازی هاب ها در شبکه کشتیرانی ملی و فراملی به مرکزیت بنادر داخلی میان بندر چابهار، بندر جاسک و بندرعباس در پیش کرانه ها (Foreland) و بنادر خارجی سلاله، جبل علی و گوادر

* کاهش مدت زمان گردش کانتینر از طریق افزایش تعداد بنادر و ظرفیت آن ها در قیاس با بنادر رقیب و اقدام برای فعالیت مستمر و شبانه روزی خدمات مورد نیاز مانند گمرک، انبارداری، تخلیه و بارگیری و ...

* اتصال و شکل دهی به شبکه های ارتباطی و عملکردی میان بنادر درون منطقه ای با هدف خدمات رسانی به پس کرانه بنادر ساحلی یکپارچه

* تبعیت بنادر از الگوی عملکردی شبکه ای مبتنی بر جریان ها در سطح ملی و فراملی

ارتقای ظرفیت و کاهش مدت زمان کانتینری در بنادر منطقه برای رقابت با بنادر رقیب همچون بندر جبل علی و بندر سلاله

* اتصال چابهار به شبکه یکپارچه کشتیرانی جهانی در حوزه کشورهای آسیای جنوب و جنوب شرق، حاشیه خلیج فارس و خاورمیانه به عنوان پشتیبان اصلی تعاملات تجاری شرق / غرب

ارتقای آوازه منطقه در فضاهای ملی و فراملی مبتنی بر رویکردهای برندسازی مکان (Place Branding)

* بستر سازی برای برگزاری رویدادهای رسمی - تشریفاتی و وقایع مرتبط با آن در سطوح دیپلماتیک و بین المللی



* ارتقاء برند و آوازه چابهار در سطح ملی و منطقه ای در ارتباط با فعالیت ها و رویدادهای علمی و تخصصی مرتبط با توسعه دریامحور و علوم مرتبط
* ایجاد چهره متمایز و باکیفیت در ارتباط با توسعه دریامحور در سطح ملی و فراملی جذب شرکت های چندملیتی فعال در حوزه فناوری آی تی، لجستیک و ... از طریق
تعریف معافیت مالیاتی ۵ ساله، امتیاز حذف هزینه برق (یا پرداخت مبالغ ناچیز در مصارف بالا) و ساده سازی قوانین مربوط به آلودگی هوا و آب برای شرکت های
مربوطه در منطقه
* اعطای امتیاز (نظیر قوانین تسهیل کننده حضور شرکت های خارجی، عدم نیاز به ویزا در مناطق آزاد و ...) در ثبت شرکت های چندملیتی، دارای تنوع و عملکردهای
گونگون و ساختار مدرن
* گسترش و تقویت مراکز تحقیق و توسعه مانند پارک های علم و فناوری و مراکز رشد با تمرکز سرمایه های ریسک پذیر (Venture Capital) و جذب سرمایه گذاری
های مستقیم خارجی FDI

ظرفیت سازی سرمایه های انسانی (HDI) جهت بهبود فقر قابلیت و چندبعدی

* آموزش نیروی کار ماهر (Labour Force) - (Skilled) متناسب با فعالیت های برنامه ریزی شده جهت استقرار در منطقه مانند ایجاد کشت گلخانه ای در چابهار،
بازرگانی بین المللی در چابهار - کنارک، گردشگری رویداد در چابهار، فعالیت های دانش بنیان در چابهار و...
* احداث و راه اندازی مراکز آموزشی، فنی و حرفه ای و هنرستان در شهرستان های منطقه با تأکید ویژه بر مناطق دارای ضعف همچون قصر قند، فنوج، کنارک، سرباز،
بشاگرد و سیریک در اولویت نخست و سایر شهرستان ها در اولویت دوم
* متناسب سازی محتوای رشته های دانشگاهی با محتوای توسعه و تخصص های مورد نیاز منطقه از قبیل صنایع دریایی، شیلات، پزشکی و...
* توانمندسازی نیروی انسانی جهت به کارگیری در فرمت های توسعه منطقه در رابطه با مزیت های نسبی آن در حوزه های شیلات، کشاورزی گرمسیری، صنایع
وابسته و پیوسته کشاورزی و شیلات، گردشگری طبیعی، استخراج معادن، ساخت محصولات کانی فلزی و غیر فلزی و...
* توسعه زیرساخت های آموزش و بهداشت جهت بهبود شاخص سرمایه انسانی در شهرستان های منطقه با تأکید ویژه بر شهرستان های بشاگرد، فنوج، قصر قند و
نیکشهر
* تقویت صنایع دستی بومی و ایجاد نمایشگاه جهت فروش آن ها به ویژه در نقاط روستایی

ارتقاء برابری و دربرگیرندگی اجتماعی فرآیندهای توسعه

* ایجاد شرایط جهت مشارکت افراد در فعالیت های شهری، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی
* ارتقاء سطح مشارکت مردم در فعالیت ها و کسب و کار بومی در حوزه های شیلات، کشاورزی گرمسیری، صنایع وابسته و پیوسته کشاورزی و شیلات، گردشگری
طبیعی، استخراج معادن، ساخت محصولات کانی فلزی و غیر فلزی و...
* دسترسی منصفانه به تسهیلات و زیرساخت های عمومی از جمله تسهیلات آموزشی، تسهیلات بهداشتی، منابع آب، فضاهای عمومی و اطلاعات عمومی به ویژه برای
روستاییان
* تمرکززدایی در توزیع سرمایه و منابع منطقه با حمایت از کسب و کار و صنایع خردمقیاس
* کاهش فقر و بیکاری از طریق آموزش و مهارت آموزی متناسب با نیازهای اشتغال منطقه
* ترویج الگوهای نوین کشاورزی و شیلات به منظور ارتقای بهره وری و سطح معیشت با تأکید بر دشت های باهوکلات، زرآباد و میناب
* ایجاد انگیزه و ذهنیت مثبت از فرآیندهای توسعه در جامعه دربرگیرنده از طریق مشورت باز با اعضای جامعه، آگاهی رسانی، مشارکت مردم در فرآیندهای تصمیم
سازی و...
* تقویت نظام های حمایتی از طریق گسترش بیمه های اجتماعی

بهبود شاخص امنیت غذایی با تأکید بر منابع قابل استطاعت، قابل دسترسی و باکیفیت

* ادغام هدف های مرتبط با امنیت غذایی در سیاست ها و برنامه های توسعه منطقه
* افزایش دسترسی به غذا به واسطه ارتقای سطح درآمدی و ایجاد تعادل میان عرضه و تقاضا
* بهبود کیفیت و ایمنی غذا از طریق نظارت بر سلامت مواد غذایی، درصد جمعیت دارای دسترسی به آب آشامیدنی و حضور بخش عمومی در کنترل کیفیت
* تأسیس نهادهای حمایتی و سمن ها جهت حمایت از گروه های محروم اقتصادی - اجتماعی و آسیب پذیر از منظر امنیت غذایی در شهرستان های منطقه با تأکید ویژه
در شهرستان های بشاگرد، نیک شهر و نقاط روستایی (به دلیل بالا بودن نرخ تکفل و پایین بودن سطح درآمدی در شهرستان های نام برده)
* رعایت استانداردهای تغذیه از طریق اشاعه دستورالعمل رژیم غذایی ملی، برنامه یا راهبرد تغذیه ملی و کنترل و نظارت بر تغذیه
* سرمایه گذاری بیشتر در زمینه غذا و کشاورزی به ویژه در محدوده بلافاصل
* سرمایه گذاری برای تغییر محل های کشاورزی جهت حرکت به سمت محل های مبتنی بر دانش
* بهبود زیرساخت های مورد نیاز جهت ذخیره سازی محصولات کشاورزی
* اصلاح الگوی مصرف و کاهش ضایعات مواد غذایی از طریق فرهنگ سازی
* وجود برنامه های تور ایمنی مواد غذایی شامل پرداخت های جنسی مواد غذایی، کوپن های غذایی و برنامه تغذیه در مدارس
توزیع فضایی عادلانه فرصتها و خدمات زیرساختی با تأکید بر شبکه های پشتیبان به محوریت کانون های توسعه
* تأسیس و تجهیز پایگاه بهداشت به خصوص در شهرستان های سرباز، کنارک، قصر قند، فنوج، نیکشهر و بشاگرد
* تجهیز مؤسسات درمانی و بیمارستان ها در کانون های توسعه از قبیل چابهار، جاسک، میناب و کنارک
* تربیت و آموزش نیروی انسانی پزشکی در دانشگاه های منطقه مشروط بر انتقال و استقرار فارغ التحصیلان منطقه
* تجهیز بیمارستان ها و درمانگاه ها به تخت به خصوص در شهرستان های کنارک، قصر قند و فنوج
* احداث و تجهیز مراکز آموزش عالی دولتی در شهرستان های میناب و جاسک
* احداث و راه اندازی مراکز فنی و حرفه ای در شهرستان های قصر قند، فنوج، بشاگرد و سیریک



- * احداث دفاتر پستی در شهرستان های فنوج و قمرقند
 - * احداث و تجهیز اقامتگاه برای گردشگران در شهرستان های چابهار، میناب، جاسک و کنارک
 - * احداث پایانه مسافری در شهرستان های میناب، جاسک، سیریک و بشاگرد
 - * احداث و تجهیز کارگاه صنعتی دارای ده نفر کارکن و بیشتر در شهرستان های چابهار، میناب و جاسک
- توانمندسازی اجتماعات محلی و آموزش نیازمنا (need based) و توسعه محور**
- * بهبود وضعیت اقتصادی منطقه از طریق شناسایی ظرفیت ها و استعداد های منطقه و نیروی انسانی
 - * ایجاد سازمان های توسعه محلی در دو قطب شرق و غرب منطقه (چابهار و جاسک)
 - * احداث و توسعه مراکز آموزشی و ارتقای مهارت های نیروهای بومی منطقه متناسب با مزیت های نسبی آن در حوزه های شیلات، کشاورزی گرمسیری، صنایع وابسته و پیوسته کشاورزی و شیلات، گردشگری طبیعی، استخراج معادن، ساخت محصولات کانی فلزی و غیر فلزی و ...
 - * ایجاد و تجهیز مراکز مهارت آموزی و فنی و حرفه ای در مراکز شهرستان ها متناسب با مشاغل مورد نیاز منطقه
 - * آموزش ساکنان جهت راه اندازی مشاغل کوچک و زودبازده از طریق برگزاری کارگاه های آموزشی
 - * توسعه مهارت های ورزشی از طریق برگزاری کلاس های آموزشی جهت ایجاد نگرشی مثبت نسبت به رشته های ورزشی
 - * ایجاد فرصت های جدید اشتغال از طریق همکاری با کارآفرینان برتر و استفاده از ایده های خلاقانه آنان، برگزاری دوره های آموزشی کارآفرینی با توجه به قابلیت های ساکنان منطقه و تجاری سازی ایده های کارآفرینانه و عملی کردن آن
 - * ترویج مشاغل خانگی و صنایع دستی بومی جهت اشتغال زنان بی سرپرست و روستاییان
 - * ایجاد بازارچه های صنایع دستی ثابت و سیار و به صورت ادواری در مناسبت های خاص در مراکز شهرستان ها
 - * شناسایی افراد دارای مهارت در حرفه یا صنایع دستی خاص و تشویق آنان به منسجم شدن در قالب NGO ها
 - * تسهیل در شکل گیری و تداوم فعالیت سازمان های مردم نهاد به عنوان یک عامل مؤثر در اقدامات توسعه ای
 - * تأمین مسکن حمایتی برای خانوار های کم درآمد در منطقه به ویژه در شهرستان های بشاگرد و نیک شهر
 - * توانمندسازی زنان سرپرست خانوار با حمایت مالی از آن ها
 - * افزایش سلامت و بهداشت عمومی از طریق اطلاع رسانی به گروه های مختلف، برگزاری برنامه های آموزشی مستمر برای خانواده ها از سوی مراکز بهداشت و ایجاد مراکز مشاوره دائمی
 - * برگزاری دوره های آموزش شهروندی برای آگاهی شهروندان نسبت به حقوق آن ها
 - * ارتقای دسترسی بانوان به امکانات خدمات رفاهی

تقویت سرمایه های اجتماعی پیوندی و شکل دهی به شبکه های همکاری جامعه بومی در کسب و کار

- * تقویت مسئولیت اجتماعی سازمان ها و استفاده از این ظرفیت برای فراهم کردن فرصت توسعه فعالیت های مدنی و گسترش فعالیت سازمان های مردم نهاد
- * تقویت ارتباطات درون گروهی و رفع انزوای مؤثر بر طرد اجتماعی گروه ها و افراد از طریق مراسم، جشن های ملی و محلی مذهبی
- * تسهیل ارتباطات بین جامعه بومی و گردشگران به واسطه بالا بردن ظرفیت گردشگری
- * تربیت نیروی انسانی منطبق با نیاز های توسعه ای با توجه به روند مثبت میل به تحصیل در منطقه
- * تقویت آوازه مثبت منطقه جنوب شرق کشور با تمرکز بر عواملی نظیر پتانسیل های گردشگری، استفاده از سواحل طولانی، مزیت معافیت مالیاتی مناطق آزاد، دسترسی به آب های آزاد و جز آن
- * معرفی محیط های طبیعی بکر و چشم اندازها، طیف گسترده جاذبه های تاریخی - فرهنگی و آداب و رسوم و فرهنگ خاص منطقه به عنوان عامل هویت ساز و منحصر به فرد در سطح کشور های منطقه و به صورت بین المللی
- * صادرات محصولات فرهنگی مانند حمایت از صنایع دستی منطقه نظیر سوزن دوزی، مکرمه بافی، تور بافی، زری بافی، شک بافی، خوس دوزی، برقع دوزی و صدف های تزئینی به سایر کشورها جهت معرفی منطقه
- * ترویج و حمایت از میراث فرهنگی معنوی نظیر پوچ مولکی کوم بلوچ (شیوه تهیه پوشاک سیستان)، تجگی پزی (نوعی خوراک آیینی نوروز)، سنت علفه (سنت نوروزی برای افزایش میزان محصول)، مشت (نوعی شیوه مید ماهی)، موسیقی نواحی خلیج فارس، آیین باران خواهی، عروسک های بومی موسوم به دهتلک، پوشاک هرزگان و فنون لنج سازی با برگزاری نمایشگاه و شناساندن این میراث به گردشگران
- * مشارکت پذیری و توانمندسازی اجتماعات محلی در فرایندهای توسعه
- * پرورش نیروی کار و مهارت های مورد نیاز بازار در جامعه بومی با تأکید بر جذب نیروی آموزش دیده در فعالیت های توسعه ای منطقه
- * تسهیل شکل گیری و تداوم فعالیت سازمان های مردم نهاد (سمن) به عنوان یک عامل مؤثر در اقدامات توسعه ای
- * آموزش مدیران سازمانی در ارتباط با اهمیت سرمایه اجتماعی سازمان و نقش آن در بهبود فعالیت ها و عملکرد سازمانی
- * به رسمیت شناختن عضویت نماینده بومی و محلی در شوراهای برنامهریزی توسعه استان
- * جلب اعتماد ساکنان محلی نسبت به برنامه های توسعه منطقه با استفاده از برگزاری جلسات ماهانه، انتشار نتایج پیشرفت برنامه در روزنامه های کثیرالانتشار و ..

اتصال جامعه محلی به فضای رقابت منطقه ای و فرامنطقه ای از طریق هویت برنامه دار

- * شناسایی گروه های اجتماعی و وضعیت سواد و میزان آموزش آن ها در ارتباط با مناسبات جدید توسعه در منطقه
- * گروه بندی برنامه ریزی جدید اجتماعی متناسب با نیاز های جدید توسعه
- * ایجاد تسهیلات گسترده یادگیری حرفه ای نوجوانان و جوانان منطقه برای ورود به بازار کار پیشرفته
- * برگزاری دوره های آموزش ادواری مناسب با طبقات اجتماعی میان سال جهت ورود به بازار کار متناسب



سند توسعه منطقه ساحلی مکران - مصوب ۱۳۹۸/۰۷/۲۲

- * هدایت برنامه دار سرمایه گذاری های دولتی به سوی سیاست های آموزش و یادگیری حرفه ای
- * پیشگیری از شکل گیری هویت های واکنشی مانع توسعه در منطقه از طریق به کارگیری نیروی انسانی بومی
- * سیاست گذاری چندمرحله ای در جذب و به کارگیری نیروی متخصص بومی در فرآیند توسعه مبتنی بر الگوی U شکل

ماده ۶ - فعالیت های ۱۲ گانه قابل استقرار و پروژه های پیشرو در توسعه فضایی منطقه ساحلی مکران به شرح زیر عبارتند از:

- * صنایع آب بر و انرژی بر (تولید مواد و فرآورده های نفتی و شیمیایی به اضافه "تولید فولاد پایه")
- * صنایع تولید - ساخت نیروبر (اشتغال بومی وابسته به دریا و سرزمین و بدون قید مکان) شیلات و ماهیگیری
- * فعالیت های تامین امنیت سرزمین و دفاعی (اداره امور عمومی و دفاع)
- * بازرگانی و خدمات پشتیبان آن (واسطه گری های مالی و بیمه، بانکداری و حسابرسی و مشاوره)
- * حمل و نقل و انبارداری و خدمات پشتیبان (لجستیک بندرگاهی - خدمات پشتیبان بازرگانی و واسطه گری مالی)
- * صنایع فرآوری، نگهداری و تبدیلی کشاورزی و شیلات
- * عمده فروشی و خرده فروشی (کسب و کار، خرید و تجارت) و بازرگانی
- * گردشگری طبیعی با محوریت دریا (اکوتوریسم)
- * گردشگری رویدادهای تخصصی بین المللی
- * استخراج معادن و ساخت محصولات کانی فلزی و غیرفلزی
- * کشاورزی، باغداری (خرما و محصولات گرمسیری) و شیلات
- * تولید انرژی های تجدیدپذیر، تامین آب پایدار و تصفیه فاضلاب

ماده ۷ - تمامی دستگاه های اجرایی ملی و استانی مکلفند با هماهنگی سازمان برنامه و بودجه، نسبت به عملیاتی نمودن مفاد سند و لحاظ آن در راهبردها، سیاست ها، فعالیت ها و اقدامات خود در قالب برنامه های اجرایی و اعتبارات آن دستگاه اقدام نمایند.

ماده ۸ - دستگاه های اجرایی مکلفند بر اساس سند توسعه منطقه ساحلی مکران، برنامه های جامع و اجرایی دستگاه مربوطه را تهیه و پس از هماهنگی با سازمان برنامه و بودجه کشور، از محل اعتبارات بودجه های سنواتی نسبت به انجام مطالعات و اجرای پروژه های مصوب با اولویت مشارکت عمومی - خصوصی اقدام نمایند.

آلبوم نقشه های سند توسعه منطقه ساحلی مکران نقشه ۱ نقشه ۲

معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات - معاونت حقوقی ریاست جمهوری (Qavanin.ir)

